C/2025/644

10.2.2025

NEUVOSTON SUOSITUS

annettu 21 päivänä tammikuuta 2025,

Ruotsin kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä

(C/2025/644)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 121 artiklan,

ottaa huomioon asetuksen (EU) 2024/1263 ja erityisesti sen 17 artiklan,

ottaa huomioon komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

YLEISIÄ NÄKÖKOHTIA

(1) Uudistettu unionin talouden ohjausjärjestelmä tuli voimaan 30 päivänä huhtikuuta 2024. Unionin talouden uudistetun ohjausjärjestelmän keskeiset osatekijät ovat talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263 ([1]) yhdessä liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanosta annetun muutetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 ([2]) ja jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksistä annetun muutetun neuvoston direktiivin 2011/85/EU ([3]) kanssa. Ohjausjärjestelmällä pyritään edistämään tervettä ja kestävää julkista taloutta sekä kestävää ja osallistavaa kasvua ja resilienssiä uudistuksilla ja investoinneilla ja ehkäisemään liialliset julkisen talouden alijäämät. Sillä myös edistetään jäsenvaltioiden sitoutumista ja painotetaan enemmän keskipitkää aikaväliä, mihin yhdistyy vaikuttavampi ja johdonmukaisempi sääntöjen noudattamisen valvonta.

(2) Kansalliset keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliset suunnitelmat, jotka jäsenvaltiot toimittavat neuvostolle ja komissiolle, ovat uuden talouden ohjausjärjestelmän keskiössä. Suunnitelmilla on määrä saavuttaa seuraavat kaksi tavoitetta: on i) varmistettava muun muassa, että julkinen velka on sopeutuskauden loppuun mennessä uskottavasti lasku-uralla tai pysyy maltillisella tasolla ja että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alle 3 prosentin viitearvon suhteessa BKT:hen ja pidettyä sen alapuolella keskipitkällä aikavälillä, ja ii) varmistettava sellaisten uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä. Tätä varten kussakin suunnitelmassa on määrä esittää nettomenopolkua ([4]) koskeva keskipitkän aikavälin sitoumus, joka käytännössä asettaa budjettirajoitteen neljän tai viiden vuoden pituiseksi suunnitelman voimassaoloajaksi (jäsenvaltion vaalikauden säännönmukaisesta kestosta riippuen). Lisäksi suunnitelmassa on määrä selostaa, miten jäsenvaltio varmistaa sellaisten uudistusten ja investointien toteuttamisen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson ja erityisesti maakohtaisten suositusten yhteydessä (mahdolliseen makrotalouden epätasapainomenettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien) yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja miten kyseinen jäsenvaltio aikoo edistää unionin yhteisiä painopisteitä. Julkisen talouden sopeutuskausi kestää neljä vuotta, ja sitä voidaan pidentää enintään kolmella vuodella, jos jäsenvaltio sitoutuu toteuttamaan asianmukaisen uudistusten ja investointien kokonaisuuden, joka täyttää asetuksessa (EU) 2024/1263 säädetyt kriteerit.

(3) Suunnitelman toimittamisen jälkeen komission on määrä arvioida, täyttääkö se asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

(4) Neuvoston on määrä antaa komission suosituksesta suositus, jolla asetetaan kyseisen jäsenvaltion nettomenopolku ja tarvittaessa hyväksytään julkisen talouden sopeutuskauden pidentämisen perustana oleva uudistus- ja investointisitoumusten kokonaisuus.

([1]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Neuvoston asetus (EU) 2024/1264, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä annetun asetuksen (EY) N:o 1467/97 muuttamisesta (EUVL L, 2024/1264, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Neuvoston direktiivi (EU) 2024/1265, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, jäsenvaltioiden julkisen talouden kehyksiä koskevista vaatimuksista annetun direktiivin 2011/85/EU muuttamisesta (EUVL L, 2024/1265, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklassa määritellyt nettomenot eli julkiset menot ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyysetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

RUOTSIN KANSALLISTA KESKIPITKÄN AIKAVÄLIN FINANSSIPOLIITTIS-RAKENTEELLISTA SUUNNITELMAA KOSKEVIA NÄKÖKOHTIA

(5) Ruotsi toimitti kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa neuvostolle ja komissiolle 11 päivänä lokakuuta 2024. Suunnitelma toimitettiin asetuksen (EU) 2024/1263 36 artiklassa säädettyä määräajan pidennystä noudattaen, kuten komission kanssa oli sovittu Ruotsin esittämät perustelut huomioon ottaen.

Suunnitelman toimittamista edeltävä prosessi

(6) Ennen suunnitelmansa toimittamista Ruotsi pyysi teknisiä tietoja ([5]), jotka komissio toimitti 21 päivänä kesäkuuta 2024 ja julkaisi 11 päivänä lokakuuta 2024 ([6]). Teknisistä tiedoista käy ilmi taso, jolla rakenteellisen perusjäämän on oltava vuonna 2028, jotta voidaan varmistaa, että julkisen talouden alijäämä saadaan pidettyä keskipitkällä aikavälillä alle 3 prosentissa suhteessa BKT:hen ja että julkinen velka pysyy keskipitkällä aikavälillä alle 60 prosentissa suhteessa BKT:hen siinä tapauksessa, että neljän vuoden sopeutuskauden jälkeen ei toteuteta muita julkisen talouden toimenpiteitä. Keskipitkällä aikavälillä tarkoitetaan sopeutuskauden päättymistä seuraavaa kymmenen vuoden ajanjaksoa. Jäsenvaltioille toimitetut tekniset tiedot on laadittu kahden skenaarion pohjalta: skenaarion, joka on johdonmukainen asetuksen (EU) 2024/1263 9 artiklan 3 kohdan mukaisen alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen kanssa ([7]), ja skenaarion, jossa tätä turvalauseketta ei sovelleta. Ruotsia koskevissa teknisissä tiedoissa todetaan kesäkuussa 2024 ennakolta toimitetun ohjauksen perustana olevien komission oletusten perusteella, että sovellettavien finanssipoliittisten sääntöjen noudattaminen neljän vuoden sopeutuskaudella edellyttää, että rakenteellisen perusjäämän olisi sopeutuskauden lopussa (2028) (skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta) oltava vähintään 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen jäljempänä olevan taulukon 1 mukaisesti. Vain tiedoksi esitetään myös skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan, jolloin rakenteellisen perusjäämän olisi oltava sopeutuskauden lopussa (2028) vähintään - 0,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Alijäämän resilienssiä koskeva turvalauseke ei kuitenkaan velvoita Ruotsia, joka on oikeutettu teknisiin tietoihin.

Taulukko 1: Komission Ruotsille esittämät tekniset tiedot

Sopeutuskauden viimeinen vuosi	2028
Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta ei sovelleta	- 1,8
Ainoastaan tiedoksi: Rakenteellisen perusjäämän vähimmäisarvo (% suhteessa BKT:hen), skenaario, jossa alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta sovelletaan	- 0,8

Lähde: Komission laskelmat.

(7) Ruotsi ja komissio kävivät elokuussa 2024 teknisen vuoropuhelun asetuksen (EU) 2024/1263 12 artiklaa noudattaen. Vuoropuhelun keskiössä olivat Ruotsin kaavailema nettomenopolku (enimmäismääränä, jota Ruotsi sitoutuu olemaan ylittämättä) ja sen taustaoletukset (erityisesti rahoitusaseman lähtötaso vuonna 2024 ja potentiaalisen BKT:n kasvu keskipitkällä aikavälillä) sekä sellaisten kaavailtujen uudistusten ja investointien toteuttaminen, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään unionin yhteisiä painopisteitä eli oikeudenmukaista vihreää ja digitaalista siirtymää, yhteiskunnan ja talouden resilienssiä, energiaturvallisuutta ja puolustusvoimavarojen kehittämistä.

(8) Ruotsin toimittamassa suunnitelmassa ei raportoida ennen sen toimittamista järjestetystä kansallisten sidosryhmien kuulemisesta.

(9) Suunnitelma esitettiin kansalliselle parlamentille 1 päivänä lokakuuta 2024. Tämän jälkeen hallitus hyväksyi sen 10 päivänä lokakuuta 2024.

([5]) Jäsenvaltioille ja talous- ja rahoituskomitealle ennakolta toimitettu ohjaus sisältää teknisiä tietoja i) pidentämättömälle (neljän vuoden) sopeutuskaudelle ja pidennetylle (seitsemän vuoden) sopeutuskaudelle ja ii) alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta soveltaen tai sitä soveltamatta. Se sisältää myös tärkeimmät lähtöolosuhteet ja taustaoletukset, joita keskipitkän aikavälin julkista velkaa koskevassa komission ennustekehyksessä on käytetty. Viiteura on laskettu komission velkakestävyysraportissa (*Debt Sustainability Monitor 2023*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en) kuvatun menetelmän perusteella. Sen perustana on Euroopan komission kevään 2024 talousennuste ja sen vuoteen 2033 asti ulottuva keskipitkän aikavälin pidennys. Pitkän aikavälin BKT:n kasvu ja ikääntymisestä aiheutuvat kustannukset ovat komission ja neuvoston yhteisen ikääntymisraportin (*2024 Ageing Report*) (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en) mukaisia.

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#sweden.

([7]) Asetuksen (EU) 2024/1263 8 artiklassa säädetyn, alijäämän resilienssiä koskevan turvalausekkeen mukaan rakenteellisen perusjäämän vuosittainen parannus on 0,4 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen (tai 0,25 prosenttiyksikköä suhteessa BKT:hen, jos sopeutuskautta pidennetään), kunnes rakenteellinen alijäämä on alle 1,5 prosenttia suhteessa BKT:hen.

Muut asiaan liittyvät prosessit

(10) Komissio totesi 19 päivänä kesäkuuta 2024, että Ruotsilla on makrotalouden epätasapainoja. Ruotsilla on erityisesti kiinteistömarkkinoihin ja suureen yksityiseen velkaan liittyviä haavoittuvuuksia, jotka ovat edelleen merkityksellisiä ja joiden korjaamiseksi on toteutettu vain vähän politiikkatoimia ([8]).

(11) Neuvosto antoi 21 päivänä lokakuuta 2024 Ruotsille eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä useita maakohtaisia suosituksia ([9]).

YHTEENVETO SUUNNITELMASTA JA KOMISSION ARVIO SIITÄ

(12) Komissio on arvioinut suunnitelman asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklaa noudattaen seuraavasti:

Tausta: makrotalouden ja julkisen talouden tilanne ja näkymät

(13) Talouden toimeliaisuus väheni vuonna 2023 Ruotsissa 0,3 prosenttia, mikä johtui yksityisen kulutuksen ja kiinteän pääoman muodostuksen huomattavasta laskusta. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteessa talouden odotetaan vuonna 2024 kasvavan 0,3 prosenttia, kun kotimainen kysyntä elpyy hidastuvan inflaation ja alhaisempien korkojen tukemana. Reaalisen BKT:n on vuonna 2025 määrä kasvaa 1,8 prosenttia, kun kotimaisen kysynnän elpyminen kiihtyy. Reaalisen BKT:n on vuonna 2026 määrä kasvaa 2,6 prosenttia, koska talouskasvun odotetaan olevan laajapohjaista. Potentiaalisen BKT:n kasvun odotetaan ennustekaudella pysyvän jokseenkin vakaana ja kiihtyvän hieman. Työttömyysaste oli 7,7 prosenttia vuonna 2023, ja komissio ennakoi sen olevan 8,5 prosenttia vuonna 2024, 8,4 prosenttia vuonna 2025 ja 7,8 prosenttia vuonna 2026. Inflaation (BKT-deflaattorin), joka vuonna 2023 oli 6,1 prosenttia, ennakoidaan hidastuvan 2,3 prosenttiin vuonna 2024 ja hidastuvan edelleen 1,4 prosenttiin vuonna 2025 ja 1,3 prosenttiin vuonna 2026.

(14) Julkisen talouden kehityksestä voidaan todeta, että vuonna 2023 Ruotsin julkisen talouden alijäämä oli 0,6 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan alijäämä kasvaa 1,9 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuonna 2024, supistuu 1,4 prosenttiin vuonna 2025 ja politiikan säilyessä muuttumattomana supistuu 0,3 prosenttiin vuonna 2026. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteessa on otettu huomioon vuodeksi 2025 laadittu Ruotsin talousarvioesitys, jonka hallitus esitti kansalliselle parlamentille syyskuussa. Julkinen velka oli vuoden 2023 lopussa 31,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission syksyn 2024 talousennusteen mukaan velkasuhde kasvaa vuoden 2024 loppuun mennessä 32,8 prosenttiin, on vuoden 2025 lopussa pitkälti ennallaan 32,7 prosentissa ja supistuu vuoden 2026 loppuun mennessä 31,7 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Komission julkisen talouden ennusteessa ei sellaisenaan oteta huomioon keskipitkän aikavälin suunnitelmiin sisältyviä politiikkasitoumuksia ennen kuin niiden tukena on uskottavasti ilmoitettuja ja riittävän tarkasti määritettyjä konkreettisia politiikkatoimenpiteitä.

Nettomenopolku ja tärkeimmät suunnitelmaan sisältyvät makrotaloudelliset oletukset

(15) Ruotsin kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma kattaa vuodet 2025–2028, ja siinä esitetään julkisen talouden sopeutus neljäksi vuodeksi.

(16) Suunnitelma sisältää kaikki asetuksen (EU) 2024/1263 13 artiklassa edellytetyt tiedot lukuun ottamatta 13 artiklan g alakohdan vi alakohdassa edellytettyä tietoa kansallisten sidosryhmien kuulemisesta ennen suunnitelman toimittamista.

(17) Suunnitelmassa täsmennetään, että taulukossa 2 esitetty nettomenopolku määrittää nettomenojen kasvun ylärajaksi 4,4 prosenttia vuosina 2025–2028. Viranomaiset sitoutuvat olemaan ylittämättä tätä ylärajaa. Tekniset tiedot (joissa oletuksena on lineaarinen sopeutusura) vastaavat nettomenojen keskimääräistä 4,5 prosentin kasvua sopeutuskaudella (2025–2028). Nettomenopolun, johon suunnitelmassa sitoudutaan, ylärajan ilmoitetaan sopeutuskauden loppuun mennessä (2028) johtavan - 1,8 prosentin rakenteelliseen perusjäämään suhteessa BKT:hen. Se vastaa komission teknisissä tiedoissa 21 päivänä kesäkuuta 2024 esittämää vuoden 2028 rakenteellisen perusjäämän vähimmäistasoa, joka on - 1,8 prosenttia suhteessa BKT:hen ([10]). Suunnitelmassa oletetaan, että potentiaalisen BKT:n kasvu pysyy suunnitelmakaudella melko vakaana, noin 1,7 prosentissa. Lisäksi suunnitelmassa odotetaan, että BKT-deflaattorin kasvuvauhti, joka vuonna 2024 on 2,8 prosenttia, hidastuu 1,4 prosenttiin vuonna 2025 ja kiihtyy sitten vähitellen 1,8 prosenttiin vuoteen 2028 mennessä.

([8]) Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan keskuspankille, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle, alueiden komitealle ja Euroopan investointipankille, COM(2024) 600 final, lisäys 4.
([9]) Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä lokakuuta 2024, Ruotsin talous-, finanssi-, työllisyys- ja rakennepolitiikasta.
([10]) Skenaariossa, jossa ei sovelleta alijäämän resilienssiä koskevaa turvalauseketta.

Taulukko 2: Nettomenopolku ja tärkeimmät Ruotsin suunnitelmaan sisältyvät oletukset

	2024	2025	2026	2027	2028	Keskiarvo suunnitelman voimassaoloaikana 2025–2028
Nettomenojen kasvu (vuotuinen, %)	6,4	4,0	4,4	4,4	4,6	4,4
Nettomenojen kasvu (kumulatiivinen, perusvuodesta 2023, %)	6,4	10,7	15,5	20,6	26,1	—
Potentiaalisen BKT:n kasvu (%)	1,4	1,6	1,8	1,7	1,8	1,7
Inflaatio (BKT-deflaattorin kasvu) (%)	2,8	1,4	1,6	1,7	1,8	1,6

Lähde: Ruotsin kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma ja komission laskelmat.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkiseen velkaan

(18) Jos nettomenopolku, johon suunnitelmassa on sitouduttu, ja sen perustana olevat oletukset toteutuvat, julkinen velka, joka vuonna 2024 oli hieman alle 33 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaisi suunnitelman mukaan vähitellen niin, että se olisi vuonna 2028 sopeutuskauden päättyessä 36,2 prosenttia, kuten taulukosta 3 ilmenee. Sopeutuksen jälkeen keskipitkällä aikavälillä (vuoteen 2038) velkasuhteen odotetaan suunnitelman mukaan kasvavan edelleen niin, että se on 51,3 prosenttia suhteessa BKT:hen vuoteen 2038 mennessä.

Taulukko 3: Julkisen velan ja julkisen talouden rahoitusaseman kehittyminen Ruotsin suunnitelmassa

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2038
Julkinen velka (% suhteessa BKT:hen)	31,5	32,7	33,3	34,0	34,9	36,2	51,3
Julkisen talouden rahoitusasema (% suhteessa BKT:hen)	- 0,6	- 1,7	- 1,5	- 1,6	- 1,9	- 2,2	- 2,9

Lähde: Ruotsin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma.

Näin ollen julkinen velka pysyisi suunnitelman mukaan keskipitkällä aikavälillä perussopimuksessa suhteessa BKT:hen asetetun 60 prosentin viitearvon alapuolella. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä velkavaatimusta.

Suunnitelmaan sisältyvien nettomenositoumusten vaikutukset julkisen talouden rahoitusasemaan

(19) Suunnitelmaan sisältyvien nettomenopolun ja oletusten perusteella julkisen talouden alijäämä kasvaisi asteittain sopeutuskaudella 1,5 prosentista suhteessa BKT:hen vuonna 2025 niin, että se on 2,2 prosenttia vuonna 2028. Näin ollen suunnitelman mukaan julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi sopeutuskauden lopussa (vuonna 2028) 3 prosentin viitearvoa. Myöskään sopeutuskautta seuraavien kymmenen vuoden aikana (eli vuoteen 2038) julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen ei ylittäisi 3 prosentin viitearvoa. Näin ollen suunnitelmassa esitetty nettomenopolku vastaa suunnitelmaan sisältyvien politiikkasitoumusten ja makrotaloudellisten oletusten perusteella asetuksen (EU) 2024/1263 16 artiklan 2 kohdassa säädettyä alijäämävaatimusta.

Suunnitelman makrotaloudelliset oletukset

(20) Suunnitelma perustuu oletuksiin, jotka eroavat Ruotsille 21 päivänä kesäkuuta 2024 toimitetuista komission oletuksista. Suunnitelmassa käytetään eri oletuksia erityisesti seuraavien kuuden muuttujan osalta: rahoitusaseman lähtötaso vuonna 2024, potentiaalisen BKT:n kasvu, BKT-deflaattori, implisiittinen nimelliskorko, virta-varanto-korjauserät ja omaisuustulot. Seuraavassa esitetään arvio näistä oletuksiin liittyvistä eroista. Oletuksiin liittyvät erot,

joiden vaikutus keskimääräiseen nettomenojen kasvuun on merkittävin, luetellaan jäljempänä, ja kutakin eroa arvioidaan erikseen.

— Suunnitelmassa oletetaan, että rakenteellinen perusjäämä on vuonna 2024 pienempi – 0,2 prosenttia ylijäämäinen suhteessa BKT:hen – kun komissio odotti keväällä 2024 ylijäämän olevan 0,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Suunnitelman mukainen tarkistettu rahoitusaseman lähtötaso ja siihen liittyvät vuotta 2024 koskevat päivitetyt makrotaloudelliset olosuhteet (jotka ovat yhdenmukaisia Ruotsin vuoden 2025 talousarviolaissa käytettyjen oletusten kanssa) kuvastavat kevään jälkeen saatavilla olleita tuoreempia tietoja ja ovat hieman Euroopan komission syksyn 2024 talousennustetta suotuisampia. Kaiken kaikkiaan tätä oletusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna. Erikseen tarkasteltuna tämä vähentää sopeutuskaudella keskimääräistä nettomenojen kasvua komission oletuksiin verrattuna.

— Suunnitelmassa potentiaalinen kasvu on suunnitelmakaudella keskimäärin 0,1 prosenttiyksikköä suurempi kuin komission oletuksessa. Tämä perustuu tuoreempiin toteutumatietoihin kuin keväällä 2024, ja se on laskettu EU:n yhteisesti sovittua menetelmää käyttäen. Näin ollen tätä oletusta hieman erilaisesta potentiaalisesta kasvusta pidetään asianmukaisesti perusteltuna. Erikseen tarkasteltuna tämä lisää sopeutuskaudella keskimääräistä nettomenojen kasvua komission oletuksiin verrattuna.

Jäljelle jäävillä oletuksiin liittyvillä eroilla ei ole merkittävää vaikutusta keskimääräiseen nettomenojen kasvuun komission oletuksiin verrattuna. Kaiken kaikkiaan oletuksiin liittyvät erot yhdessä johtavat siihen, että keskimääräinen nettomenojen kasvu on hitaampaa kuin teknisten tietojen mukainen keskimääräinen nettomenojen kasvu. Komissio ottaa edellä esitetyn arvion suunnitelmaan liittyvistä oletuksista huomioon nettomenopolun noudattamista koskevissa tulevissa arvioissa.

Suunnitelmaan sisältyvä finanssipoliittinen strategia

(21) Suunnitelmaan ei sisälly ohjeellista finanssipoliittista strategiaa suunnitelman nettomenopolun panemiseksi täytäntöön, sillä polku on asetettu ainoastaan tekniseksi enimmäismääräksi, jota Ruotsi on sitoutunut olemaan ylittämättä. Täsmälliset politiikkatoimet vahvistetaan ja kvantifioidaan vuotuisissa talousarvioissa, joissa niitä voidaan myös muuttaa.

Suunnitelmaan sisältyvät uudistus- ja investointiaikeet, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä

(22) Suunnitelmassa kuvataan aikomuksia, jotka liittyvät uudistuksiin ja investointeihin, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä (erityisesti maakohtaisissa suosituksissa, makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyvät suositukset mukaan lukien) yksilöityihin tärkeimpiin haasteisiin ja edistetään EU:n yhteisiä painopisteitä. Suunnitelma sisältää joukon elpymis- ja palautumistukivälineestä taloudellisesti tuettavia uudistuksia ja investointeja, joita ei ole kvantifioitu.

(23) Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään liittyvän yhteisen painopisteen ja asetuksessa (EU) 2021/1119 asetettujen ilmastotavoitteiden osalta suunnitelma sisältää politiikka-aloitteita, joilla on tarkoitus edistää tätä yhteistä painopistettä ja vastata siihen liittyviin maakohtaisiin suosituksiin, jotka on annettu vuosina 2019, 2020, 2022, 2023 ja 2024. Suunnitelma sisältää erityisesti toimenpiteitä, joilla tuetaan ilmastoneutraaliuden saavuttamista vuoteen 2050 mennessä muun muassa ilmastotoimenpiteillä ja -investoinneilla sekä innovointituilla ja -palkkioilla (kaikki vihreään siirtymään liittyvät maakohtaiset suositukset), resursseja vihreän siirtymän tukemiseksi Pohjois-Ruotsissa (vuosina 2020 ja 2021 annetut maakohtaiset suositukset) ja vihreiden investointihankkeiden lupamenettelyjen virtaviivaistamista (vuosina 2022 ja 2023 annetut maakohtaiset suositukset). Investoinneilla, joilla pyritään varmistamaan laajakaistayhteydet kaikkialla Ruotsissa, yhtenäisellä digitaalisen infrastruktuurin julkisella hallintojärjestelmällä ja virallisen sähköisen tunnistamisen kehittämisellä on tarkoitus edistää digitaalista siirtymää.

(24) Yhteiskunnan ja talouden resilienssiin liittyvän yhteisen painopisteen ja Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarin osalta suunnitelma sisältää politiikka-aloitteita, joilla on tarkoitus edistää tätä yhteistä painopistettä ja vastata siihen liittyviin maakohtaisiin suosituksiin, mukaan lukien vuosina 2019, 2020, 2022, 2023 ja 2024 annetut yksityistä velkaa ja asuntomarkkinoita koskevat makrotalouden epätasapainoa koskevaan menettelyyn liittyvät maakohtaiset suositukset. Näihin aloitteisiin kuuluvat kannustimien tarjoaminen uudelleenkouluttautumiseen, kohdennetun tuen tarjoaminen pitkäaikaistyöttömille, koulutusuudistukset opettajien ja koulujen johtajien urakehityksen parantamiseksi, haavoittuvien ryhmien koulutustulosten parantaminen, aikuiskoulutuksen tukeminen ja opettajien koulutus sekä toimenpiteet, joilla kunnille myönnetään avustuksia ja luottotakuita, jotta voidaan tukea asuntorakentamista ja muiden kuin asuinrakennusten muuntamista asumiskäyttöön.

(25) Energiaturvallisuuteen liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelma sisältää politiikka-aloitteita, joilla on tarkoitus edistää tätä yhteistä painopistettä ja vastata siihen liittyviin vuosina 2020, 2022, 2023 ja 2024 annettuihin maakohtaisiin suosituksiin, jotka koskevat erityisesti investointeja energian tuotantoon ja siirtoon.

(26) Puolustusvoimavaroihin liittyvän yhteisen painopisteen osalta suunnitelma sisältää aloitteita, joilla lisätään merkittävästi sotilas- ja siviilipuolustuksen resursseja vuoteen 2035 ulottuvalla ajanjaksolla.

(27) Suunnitelmassa on tietoa johdonmukaisuudesta ja tarvittaessa täydentävyydestä koheesiopolitiikan rahastojen ja Ruotsin elpymis- ja palautumissuunnitelman kanssa. Elpymis- ja palautumissuunnitelmaan sisältyviä keskeisiä toimenpiteitä ovat ilmastoharppaus ja teollisuusharppaus, laajakaistan laajentaminen sekä REPowerEU-suunnitelmaan liittyvät toimenpiteet, joilla edistetään vihreää ja digitaalista siirtymää ja jotka täydentävät lueteltuja EU:n yhteisiin painopisteisiin liittyviä koheesiopolitiikan varoilla rahoitettuja toimenpiteitä. Suunnitelma sisältää tietoa koheesiopolitiikan eri rahastojen tavoitteista ja esimerkkejä niiden toimista eri aloilla ja alueilla, kuten pohjoisilla harvaan asutuilla alueilla.

(28) Suunnitelmassa esitetään yleiskatsaus EU:n yhteisiin painopisteisiin liittyvistä julkisten investointien tarpeista Ruotsissa. Oikeudenmukaiseen vihreään ja digitaaliseen siirtymään, yhteiskunnan ja talouden resilienssiin ja energiaturvallisuuteen liittyvien yhteisten painopisteiden osalta tutkimukseen ja innovointiin liittyvät investointitarpeet on tarkoitus muuntaa lisämenoiksi suunnitelman kattamalla ajanjaksolla siten, että ne kasvavat vaiheittain 1,5 miljardista Ruotsin kruunusta vuonna 2025 6,5 miljardiin Ruotsin kruunuun vuonna 2028 ja sen jälkeen. Yhteiskunnan ja talouden resilienssiin, energiaturvallisuuteen sekä oikeudenmukaiseen vihreään siirtymään liittyviä investointitarpeita on yksilöity myös liikenneinfrastruktuurin sekä sähköntuotannon ja -siirron osalta. Energiantuotantoon liittyvien investointitarpeiden arvioidaan vaihtelevan 10 miljardista Ruotsin kruunusta 140 miljardiin Ruotsin kruunuun viisivuotiskautta kohti vuosina 2020–2040. Suunnitelmalla pyritään vastaamaan energiaturvallisuuteen liittyvään yhteiseen painopisteeseen liittyviin julkisten investointien tarpeisiin Ruotsissa sähköverkkoon tehtävillä investoinneilla, joiden ennakoidaan olevan 170 miljardia Ruotsin kruunua vuosina 2020–2031. Yhteiskunnan ja talouden resilienssiin sekä oikeudenmukaiseen vihreään siirtymään liittyvien yhteisten painopisteiden osalta suunnitelmalla pyritään vastaamaan liikenneinfrastruktuuriin liittyviin julkisten investointien tarpeisiin menoilla, jotka ovat 1 171 miljardia Ruotsin kruunua vuosina 2026–2037. Suunnitelmassa esitetään lisäksi puolustusmenoihin tehtäviä merkittäviä lisäyksiä, jotka kasvattavat ne 126 miljardista Ruotsin kruunusta 225 miljardiin Ruotsin kruunuun vuodesta 2024 vuoteen 2035.

Komission arvion päätelmä

(29) Kaiken kaikkiaan komission näkemys on, että Ruotsin suunnitelma täyttää asetuksen (EU) 2024/1263 vaatimukset.

NEUVOSTON KOKONAISPÄÄTELMÄ

(30) Neuvosto suhtautuu myönteisesti Ruotsin keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliseen suunnitelmaan ja katsoo, että panemalla se täysimääräisesti täytäntöön voitaisiin edistää tervettä julkista taloutta ja tukea julkisen velan kestävyyttä sekä kestävää ja osallistavaa kasvua.

(31) Neuvosto panee merkille komission arvion suunnitelmasta. Neuvosto kuitenkin pyytää, että komissio esittää tulevia suunnitelmia koskevan arvionsa erillisenä asiakirjana eikä komission suosituksissa neuvoston suosituksiksi.

(32) Neuvosto panee merkille komission arvion nettomenopolusta ja tärkeimmistä suunnitelmaan sisältyvistä makrotaloudellisista oletuksista, myös suhteessa komission ennakolta toimittamaan ohjaukseen, sekä suunnitelmaan sisältyvän nettomenopolun vaikutukset julkisen talouden alijäämään ja velkaan. Neuvosto panee merkille komission arvion, jonka mukaan makrotaloutta ja julkista taloutta koskevat oletukset eroavat joissakin tapauksissa komission oletuksista, myös siksi, että niissä on otettu huomioon päivitetyt makrotaloutta ja julkista taloutta koskevat tiedot, mutta ovat yleisesti ottaen asianmukaisesti perusteltuja ja perustuvat päteviin taloudellisiin perusteluihin. Neuvosto panee merkille suunnitelman laajan finanssipoliittisen strategian ja näkymiin kohdistuvat riskit, jotka voisivat vaikuttaa makrotalouden skenaarion ja taustaoletusten toteutumiseen sekä suunnitelman nettomenopolun toteuttamiseen. Neuvosto on tyytyväinen siihen, että suunnitelma on esitetty kansalliselle parlamentille. Neuvosto panee merkille myös, että geopoliittiset riskit voivat luoda painetta puolustusmenoihin.

(33) Neuvosto odottaa Ruotsin olevan valmis mukauttamaan finanssipoliittista strategiaansa tarpeen mukaan sen nettomenopolun toteuttamisen varmistamiseksi. Neuvosto päättää seurata tiiviisti talouden ja julkisen talouden kehitystä, mukaan lukien suunnitelman skenaarion perusteena oleva kehitys.

(34) Neuvosto katsoo, että on perusteltua jatkaa keskustelua, jotta kumulatiivisten nettomenojen kasvuvauhdin vaikutuksista vuotuiseen valvontaan päästään yhteisymmärrykseen hyvissä ajoin ennen seuraavaa julkisen talouden valvontakierrosta.

(35) Neuvosto panee merkille komission kuvauksen uudistuksista ja investointitarpeista ja -aikomuksista, joilla vastataan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä yksilöityihin keskeisiin haasteisiin, ja korostaa, että on tärkeää varmistaa, että tällaiset uudistukset ja investoinnit toteutetaan. Neuvosto arvioi komission toimittamien raporttien perusteella näitä uudistuksia ja investointeja ja seuraa niiden täytäntöönpanoa eurooppalaisen ohjausjakson puitteissa.

(36) Neuvosto odottaa Ruotsin antavan vuotuisissa edistymisraporteissa tietoja erityisesti edistymisestä neuvoston asettaman nettomenopolun toteuttamisessa ja laajempien uudistusten ja investointien toteuttamisessa eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä.

(37) Komission arvion perusteella neuvoston olisi asetuksen (EU) 2024/1263 17 artiklan mukaisesti suositettava Ruotsille suunnitelmassa esitettyä nettomenopolkua,

SUOSITTAA, että Ruotsi

1. varmistaa, että nettomenojen kasvu ei ylitä tämän suosituksen liitteessä I vahvistettuja enimmäismääriä;

Tehty Brysselissä 21 päivänä tammikuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

A. DOMAŃSKI

LIITE I

Nettomenojen enimmäiskasvu
(vuotuinen ja kumulatiivinen kasvu, nimellisin luvuin)

Ruotsi

Vuosi		2025	2026	2027	2028
Kasvu (%)	Vuotuinen	4,0	4,4	4,4	4,6
	Kumulatiivinen (*)	10,7	15,5	20,6	26,1

(*) Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2023 perusteella. Kumulatiivisia kasvulukuja käytetään valvontatilissä noudattamisen jälkikäteen toteutettavassa vuotuisessa seurannassa.